

เทศน์เช้า วันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรม ฟังธรรมะ เวลาไปวัด เราไปวัดกันด้วยประเพณีวัฒนธรรม เวลาไปวัด เห็นใหม่ วัดต้องมีโบสถ์ มีวิหาร มีสิ่งก่อสร้างถึงจะเป็นวัด แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเรา เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้อยู่โคนต้นโพธิ์ โคนต้นไม้มันไม่มีวัดไม่มีวาเลย วัดคือข้อวัตรปฏิบัติ วัดคือวัดใจ ใจและชั่ว วัดอยู่ที่นี้ แต่ของเราไปเป็นวัดกันที่สิ่งที่ปลูกสร้าง

สิ่งที่ปลูกสร้าง เห็นใหม่ ไปวัดแล้วต้องมีพิธีกรรม พิธีกรรมมันเป็นศาสนพิธี ศาสนพิธีทำเพื่อหล่อหลอม เด็กมาวัดต้องให้เด็กเป็น เข้าวัดเป็น ถ้าเข้าวัดเป็น สิ่งต่างๆ เข้าวัดเป็นไม่เคอะเขิน พระเราถ้ามีศีลนะ จะเข้าสังคมใดก็ไม่เคอะไม่เขิน แต่ถ้าศีลเราต่าง ศีลเราพริ้ว เราเข้าวัดที่ไหนเราก็ไม่กล้าเข้าไปกับเขา เพราะอะไร? เพราะว่ามันมีอะไรอยู่ในหัวใจ

นี่สิ่งที่เราไปวัดไปวา กัน เห็นใหม่ ถ้าเราวัดใจ วัดความคิดความชั่วของเรา ถ้าเราไปถึงวัดนี้ ถ้าเอาความจริงขึ้นมา สิ่งทีปลูกสร้างขึ้นมาพระสร้างหรือ? ถ้าพระเป็นช่างพระก็ทำได้ แต่ถ้าพระไม่เป็นช่าง ส่วนใหญ่แล้วก็นายช่างเขาทำ วัดที่นายช่างเขาทำ แล้วพระเป็นผู้อยู่อาศัย พระต้องบำรุงรักษา สิ่งนั้นเป็นข้อวัตร

สิ่งทีมันเป็นภายนอกนะ ศาลาโรงธรรมต่างๆ มันไม่ไปนรกสวรรค์หรอก มันเป็นวัดดูมันไม่มีชีวิต แต่คนเสียสละมัน คนที่เป็นเจ้าของมัน เจ้าของทีเสียสละ เจ้าของเป็นผู้กระทำ หัวใจเป็นผู้ทีเสียสละมา หัวใจนั้นมันไปนรก ไปสวรรค์ ไปเป็นคุณงามความดีเขาได้เสียสละ เห็นใหม่

ศาลาโรงธรรมสร้างไว้ทำไม? สร้างไว้ให้บัณฑิต อเสวนา จ พาลาน ไม่คบคนพาลให้คบบัณฑิต คนทีไปวัดไปวา นี่เขาไปวัดไปวาเพื่ออะไร? เพื่อวัดใจของเขา เขาเป็นบัณฑิตของเขา ถ้าบัณฑิตของเขา เขาได้มาอาศัยสิ่งทีเราได้สร้างไว้ เห็นใหม่ ศาลาโรงธรรมนี้ให้พวกเขาได้มาอาศัยความร่มเย็น เขาได้อาศัยความร่มเย็นจากสิ่งทีเราปลูกสร้างขึ้นมา นี่บุญกุศลมันเกิดทีใครล่ะ?

ถ้าเราขุดแหล่งน้ำ คนที่ใช้แหล่งน้ำนั้นเขาได้ประโยชน์จากเรา นี่ผู้ที่มีจิตใจเป็นสาธารณะ เพราะมีข้อวัตรปฏิบัติมั่นคงใจของมันได้ แต่ผู้ที่เป็นโลก บอกว่าถ้าไปวัดไปวา คนที่เสียสละเป็นคนถอยหลังเข้าคลอง คนที่ได้ผลประโยชน์ คนนั้นถึงเป็นผู้ที่ได้เปรียบ โลกคิดกันอย่างนั้นนะ ถ้าเอาโลกวัด โลกต้องให้ไว้วัดดูมา สิ่งที่เราได้มานั้นเป็นสมบัติของเขา แล้วก็กดโก่งกันเพื่อจะให้รักษาสถานะ รักษาทางสังคมของเขา

แต่ถ้าเป็นคนดี เห็นไหม จะสูงจะต่ำไม่สำคัญ สำคัญที่หัวใจมันซื่อสัตย์กับตนเอง มันซื่อสัตย์กับธรรม ไม่ใช่ซื่อสัตย์กับกิเลส ถ้ามันซื่อสัตย์กับกิเลส เพราะมันยึดมั่นถือมั่นในหัวใจของเรา มันกลัวเสียหน้า เสียศักดิ์ศรี เสียความเป็นสถานะของมัน มันจะต้องเอารัดเอาเปรียบเขาตลอดไป การเอารัดเอาเปรียบเขาไป นี่เวลาเราได้เราได้ต่อหน้านะ แต่สิ่งที่เราทำขึ้นมา

คำว่าเอารัดเอาเปรียบเขา คำว่าสิ่งต่างๆ เห็นไหม นี่คนที่เอารัดเอาเปรียบ.. ขณะคนหมิ่นแสร้งสร้างเวรสร้างกรรม คนที่เขาแพ้อำนาจของเรา เขาแพ้อำนาจต่างๆ เขาผูกใจเจ็บทั้งนั้นแหละ สิ่งที่เขาใจเจ็บ แต่เราได้ต่อหน้า แต่กลับหลังเราได้อะไรมา แต่ถ้าเราเสียสละ เห็นไหม เหมือนกับเราเป็นคนที่ยึดไป แต่เราได้คุณธรรมมานะ นี่บารมีเกิดที่ไหน?

คนไม่มีบารมีนะ ไปที่ไหนเขาก็ไม่นับหน้าถือตา แต่ถ้าคนมีบารมี บารมีมันเกิดจากอะไรล่ะ? เกิดจากกลิ่นของศีลมันหอมหวานกลม กลิ่นของการทำความดี คุณงามความดีมันมาจากไหน? ดินนอก ดินในนะ.. ดินข้างนอก คุณเสียสละ นี่ให้ปลาเขา ให้ปลาเขาคือให้สละทานไป สอนเขาจับปลา สอนเขาจับปลา เขาหาปลาของเขากินได้ เขาคำรงชีวิตของเขาได้

นี่ก็เหมือนกัน เราเสียสละ เห็นไหม เรามาวัดมาว่าเราเสียสละ เรามาทำบุญกุศลกัน บุญกุศลเป็นอามิสนะ บุญกุศลทำมากทำน้อยขนาดไหน ถึงที่สุดแล้ว ถ้าทำนบใหญ่แล้ว น้ำเราก็กวักไว้มากขนาดไหนแล้วมาใช้ประโยชน์มัน เราทำบุญกุศลขนาดไหน บุญกุศลนะมันเป็นเสบียงเดินทาง มันเป็นเสบียงจริงๆ เวลาจะออกจากบ้านมา ถ้าเรามีเสบียงมาขนาดไหน เราจะไปได้ไกลขนาดนั้น

บุญกุศลที่เราเสียสละมาแล้วนี้ ใจเราเสียสละมันฝังที่ใจนะ เราทำบุญมา ๑๐ ปี ๒๐ ปีที่แล้ว เราคิดถึงอาหารที่เราเสียสละไปลิ มันเคยบูด เคยเน่า เคยเสียไหม? สิ่งที่มีมันเป็นทิพย์ เห็นไหม เราคิดถึงสิ่งที่เราเคยเสียสละมาแล้วนี้มันเสียหายไปไหน? มันเป็นของที่ไม่บูบสลายเลยเพราะมันเป็น

ความรู้สึก พอมันเป็นความรู้สึกมันไปกับใจ ถ้าใจนี้เวลาบุญกุศลเสียดลขึ้นมาก ใจมันเบาขึ้นมา มันก็เกิดที่ไหนล่ะ?

เวลาเราเกิด เพราะจิตมันไม่เคยตาย ใครจะปฏิเสธ ใครจะเชื่อหรือไม่เชื่อก็แล้วแต่ นี่สิ่งที่เชื่อหรือไม่เชื่อก็แล้วแต่การกระทำอันนี้มันจะฝังลงที่ใจ เพราะใจเป็นผู้กระทำ นี่เป็นอามิส เห็นไหม เราเสียดลทานขึ้นมา ทานขึ้นมามันมีการเสียดล การกระทำขึ้นมามันก็เป็นอามิส มันเป็นสิ่งสร้างบุญกุศล ถึงที่สุดแล้วถ้าเราจะพ้นจากมันเลย พ้นจากมันเลยเพราะมันนำรำคาญ มันเกิดตายๆ อย่างนี้ เดี่ยวดี เดี่ยวชั่ว

ดูชีวิตเราดีเดี๋ยวก็มีความสุข ลุ่มๆ ดอนๆ เป็นสภาวะแบบนั้น ไปอยู่บนสวรรค์ ไปอยู่ที่ไหนก็แล้วแต่มันก็เวียนตายเวียนเกิดสภาวะแบบนั้น เราจะรู้หรือไม่รู้ เราจะปฏิเสธไม่ปฏิเสธมันอยู่ที่ความเป็นจริง เพราะกรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน การเกิดของเราเพราะกรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน

เวลาเกิดมาแล้วนี้ ในครอบครัวพี่น้องเขามีความร่มเย็นเป็นสุข แต่เราล่ะ? เราทำไมมันมีความขุ่นใจอยู่ล่ะ? ทำไมเราอยากจะพ้นออกไปจากสิ่งที่มันบีบคั้นใจล่ะ? สิ่งที่ยึดบีบคั้นใจนี้มันสิ่งอะไร? มันบีบคั้นนะ สิ่งที่ยึดบีบคั้นใจ เห็นไหม นี่มีการภาวนาเท่านั้นที่มันจะชำระสิ่งนี้ได้ การภาวนา นี่การภาวนาก็ต้องลงทุนลงแรง การภาวนามันมาจากไหน?

การภาวนา เห็นไหม ความเพียรชอบ การทำความเพียร ความเพียรในตบะธรรมเผาผลาญกิเลสนะ เราไปซื้อสัตย์กับกิเลสนะ เพราะกิเลสมันอยู่ในหัวใจเรา เราตีความเป็นเรื่องของกิเลสหมดเลย สิ่งใดๆ นี่ศึกษาธรรมะก็เป็นเรื่องของกิเลส ถ้าศึกษาธรรมแล้ว ศึกษาธรรม ทำบุญแล้ว ต้องได้บุญกุศล มันไม่ใช่ทางธุรกิจเห็นไหม หนึ่งบวกหนึ่งเป็นสอง การแลกเปลี่ยนไป ทำบุญแล้วทำไมไม่ได้บุญ มันมีกรรมเก่ากรรมใหม่

กรรมเก่า กรรมใหม่ เห็นไหม คุณลิตที่มีปัญญาของเขา เขาไม่ได้เสียดลของเขา เพราะเขาเกิดมาในชาติปัจจุบันนี้เขาทุกข์ทนเจ็บใจ แต่เขาเห็นผู้อื่นเสียดล เขาอนุโมทนาทานไปกับเขา ขึ้นใจไปกับเขา มันก็ได้บุญ นี่สิ่งที่มันได้บุญ บุญคือการเสียดล สิ่งทีอนุโมทนาไป สิ่งที่ย้อนกลับเข้ามาจากภายใน ถ้ามันย้อนกลับเข้ามาจากหัวใจ ถ้ามันเห็นสภาวะแบบนั้น มันมีหลักมีเกณฑ์ของมัน มันทำของมันได้

ถ้ามันทำของมันได้ เห็นไหม เราเดินจงกรม นั่งสมาธิภาวนาเพื่ออะไร? นี่วัดใจ วัดจากข้างนอกนะ คุณใช้เวลารุ่งอรุณอย่างนี้ อากาศร่มเย็นเป็นสุข เวลาถึงกลางวันทำไมมันแฉะร้อนล่ะ? เวลาคล้อยเย็นไปทำไมอากาศมันเย็นล่ะ? ชีวิตเราก็เหมือนกัน ตอนเกิดขึ้นมา ถ้าสิ่งที่มันพอใจมันก็ร่มเย็นเป็นสุข ขณะที่แฉะมันร้อนมันก็จะพยายามปฏิเสธ

นี่ก็เหมือนกัน ในการภาวนาของเรา สิ่งทีภาวนาวันต่อวัน ๒๔ ชั่วโมงเราจะทำอะไรของเรา เราต้องคุมของมัน เพราะอะไร? เพราะธรรมชาติ เห็นไหม เราไปศึกษาธรรมๆ ธรรมมาจากไหน? นี่ธรรมมาจากไหน? ธรรมะมันเป็นชื่อ มันเป็นนาม มันเป็นทฤษฎี แต่ตามความเป็นจริงมันจะเกิดกับเรา เราล้มลงสงสัย ถ้ามันเกิดจริงขึ้นมาเราก็พ้นจากความล้มลงสงสัย เกิดความเป็นจริงขึ้นมา มันรู้จริงขึ้นมา เห็นไหม เราสงสัยว่าอาหารรสชาติเป็นอย่างไร? แต่ถ้าเราได้กินแล้วเราจะสงสัยในรสชาติอาหารนั้นไหม?

ในสมาธิก็เหมือนกัน ในสมาธินี้จิตมันตั้งมั่น ตั้งมั่นอย่างไร? นี่ที่ว่าสุขอื่นใดเท่ากับความสุขบไม่มี มันสงบอย่างไร? นี่มันไม่สงบ มันเอาตัวเองสงบ ตัวเองไปอยู่ป่าอยู่เขา ไปวิเวกอยู่ในป่าในเขา แล้วจิตใจมันอยู่กับเราไหม? เราอยู่ในป่าในเขาแต่จิตใจมันอยู่ในเมือง จิตใจมันอยู่ในบ้านในช่อง จิตใจมันคิดถึงข้างนอก เห็นไหม มันไม่อยู่กับเราหรอก

นี่เหมือนกับคนบ้านร้าง ไม่ใช่บ้านร้างไม่มีเจ้าของ ไม่มีเจ้าของเพราะจิตใจมันไม่อยู่กับเนื้อกับตัว ถ้ามีสติขึ้นมาจิตใจอยู่กับเนื้อกับตัว ถ้าจิตใจอยู่กับเนื้อกับตัว นี่ใจข้อวัตร ถ้ามีข้อวัตรเราฝึกมานั่น มีข้อวัตรปฏิบัติ ถ้าข้อวัตรอันนี้ ข้อวัตรขึ้นมาเพื่อจะเหนี่ยวรั้งไว้ให้จิตใจมันอยู่กับเรา เห็นไหม นี่ไปวัดก็เหมือนกัน วัดใจๆ วัดอย่างนี้ นี่ไปวัด

อยู่บ้านมันก็ไม่อยู่กับเรา เราอยู่ในบ้านนะจิตใจมันก็ฟุ้งซ่านไปข้างนอก ไม่อยู่กับบ้าน แม้แต่ในร่างกายของเรา เราอยู่อย่างนี้จิตใจมันคิดไปข้างนอก เห็นไหม แล้วเรามาอยู่วัด ถ้าเราเก็บต่างๆ พร้อมมา ไปอยู่วัดมันสบายใจนะ ถ้าไม่อย่างนั้นมันจะคิดวิตกกังวลเลยว่านั่นก็ยังไม่ได้อะไร นี่ก็ยังไม่ได้อะไร นี่อยู่ที่ไหนมันเป็นอดีตอนาคตไปหมด มันส่งไปหมด มันไม่เป็นปัจจุบัน สติเหนี่ยวรั้งไว้ให้เป็นปัจจุบัน

สตินี้ ถ้ามีสติกันขึ้นมาจับยึดไว้ ยึดไว้จิตมันต้องอยู่กับเรา นี่ความรู้สึกของเราแท้ๆ เลย แต่อยู่กับเราไม่ได้ ความรู้สึกเราแท้ๆ เลย ให้รูป รส กลิ่น เสียง เป็นเครื่องดึงคุณออกไป มันจะรูป รส กลิ่น เสียง.. เสียงที่เขาว่า เสียงเขาติเตียน เสียงเขาชม เขาสรรเสริญนินทา นี่มันออกไปตามเสียง

นั่น เสียงนั้นเขาพูดมาตั้งแต่เมื่อไหร่? เมื่อตั้งแต่ปีที่แล้ว เมื่อตั้งแต่หลายปีที่แล้วมันยังคิดถึงได้ตลอดเวลา

แต่ในปัจจุบันนี้.. ปัจจุบันนี้เราเดินจงกรมนะ ปัจจุบันนี้เรานั่งอยู่ที่นี่ แล้วทำไมจิตเรามันคิดออกไปข้างนอก คิดไปเรื่องตั้งแต่ ๑๐ ปีที่แล้ว ๒๐ ปีที่แล้ว มันคิดไปที่เรื่องอดีต แล้วพอภาวนาขึ้นมาก็คิดถึงอนาคตสมาธิจะเป็นอย่างนั้น ปัญญาจะเป็นอย่างนั้น นี่มันไปซื้อสัตย์กับกิเลส เพราะกิเลสมันอยู่กับเรา

มันซื้อสัตย์กับมันนะ แต่ไม่ซื้อสัตย์กับกรรม ไม่ซื้อสัตย์กับความจริงเลย ไม่ซื้อสัตย์กับสิ่งที่ปัจจุบันกรรม ไม่ซื้อสัตย์เพราะอะไร? เพราะมันไม่รู้ ไม่รู้เพราะอะไร? ไม่รู้เพราะมันเป็นอวิชชา อวิชชามันไม่รู้ใช่ไหม? ถ้าวิชชาละ? วิชชาคือความเป็นจริง วิชชาคือสิ่งที่ประสพการณ์ของใจที่มีสติขึ้นมา แล้วรักษาตัวเองขึ้นมา เห็นไหม

นี่จากข้อวัตรปฏิบัติ ข้อวัตร ไปวัดไปวา วัดวาวัดใจเรา เรามาเพื่อวัดใจเรานะ สิ่งต่างๆ เรื่องวัตถุการก่อสร้างนั้นไม่ต้องไปพูดถึงมัน สิ่งที่สังคมเขาตื่นตื่นไปกับมัน เขาตื่นตื่นไปกับศีลธรรมวัฒนธรรม เป็นการเชิดหน้าชูตาของผู้สร้าง สิ่งของผู้สร้าง แต่เราสร้างจากข้างนอก แล้วเราสร้างจากข้างใน เห็นไหม วัดที่ใจ ถ้าที่ใจวัดวาอารามเกิดจากที่นี่

อารามิกชน อยู่ในเรือนว่าง อยู่ในหัวใจที่เป็นความว่าง อยู่ในสิ่งต่างๆ ขึ้นมา อารามิกแยกมันออกมา เนกขัมมบารมี นี่บารมี ๑๐ ทศขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม นี่สิ่งที่เป็นอธิฐานบารมี เนกขัมมบารมี ศีลบารมี ทานบารมี.. สิ่งที่เราสร้างขึ้นมานี้ เราสร้างบารมีธรรมของเราขึ้นมา เราอยู่ได้ เราไม่ต้องตกอกตกใจเลย นี่ปัจจัยเครื่องอาศัยพออยู่ได้ ไปอยู่วัด เห็นไหม ครูบาอาจารย์ท่านดูแลเราอยู่แล้ว ไม่ต้องไปตื่นตื่น พอไปอยู่วัดบิณฑบาต นุ่งก็ขาดแคลน คิดฟุ้งซ่านไปหมดเลย

มันขาดแคลน มันขาดแคลนอะไร? มันขาดแคลนแต่สติ สมาธิของเราเท่านั้นแหละ มันขาดแคลนแต่ความตั้งใจของเราเท่านั้นแหละ สิ่งนี้มันพอใจอยู่แล้ว แต่เพราะมันเป็นจิตนิสัยใช่ไหม? นี่พอเรามานั่งเราเห็นสิ่งต่างๆ มันบกพร่องไปหมดเลย.. มันไม่บกพร่อง มันเต็มเปี่ยมเลย มันสั้นด้วย สั้นเลยละ แต่ใจมันบกพร่องต่างหาก พอใจมันบกพร่องขึ้นมา กิเลสมันก็หาทางออก กิเลสมันออกช่องนี้แหละ

ต้องคืออย่างนั้น ต้องเป็นอย่างนั้น ต้องหาสิ่งมาเพิ่มเติมตรงนั้น ต้องย้ายตรงนั้นไปไว้ตรงนี้ ตรงนี้ต้องย้ายไว้ตรงนั้น นี่มันเป็นเปรตนะ เปรต เห็นไหม ที่จัดคนให้นอนเสมอกัน คนสูงต่ำไม่เท่ากัน ไปจัดทางเท้า ทางหัวก็ไม่เสมอกัน ไปจัดทางหัว ทางเท้าก็ไม่เสมอกัน จัดไปจัดมาอยู่วันยังค่ำเลย

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อใจมันสิ่งนี้บกพร่องๆ ใครมันบกพร่อง ไม่มีสิ่งใดๆ บกพร่องเลย บังคับเครื่องอาศัย ของที่อาศัย ขณะที่ปัจจุบันนี้นั่งสมาธิหรือเดินจงกรมอยู่นี้สติมันพร้อมไหม? ทุกอย่างมันพร้อมเลย มันพร้อมอยู่แล้ว แต่เราไปจัดมันทำไม? เราไปจัด เหมือนเปรตไปจัดคนนอนให้มันสูงต่ำนี้ไปจัดทำไม? นั่นก็บกพร่อง นี่ก็ขาดแคลน มันไม่ขาดแคลนหรอก นี่ช่องออกของมัน

นี่เราไปซื้อสัตย์กับกิเลส แต่เราคิดว่ามันเป็นการประพฤติกปฏิบัติ แต่ถ้าเป็นความจริงทั้งให้หมด ผู้ที่ประพฤติกปฏิบัติ เสียสละเท่าไรก็ได้เท่านั้น แต่ถ้าทางโลกนะ ใครได้มากเท่าไร คนนั้นเขาก็ได้ส่วนของเขา.. แต่ในการปฏิบัติ เสียสละ การสละออกทั้งหมดก็ได้เท่านั้นเพราะอะไร? เพราะเราต้องการทำให้เราให้สะอาด เราต้องการทำให้เราสงบขึ้นมา ถ้าใจเราสะอาดสงบขึ้นมา เราจะเคารพครูบาอาจารย์ เคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามหาศาลเลย

เพราะสิ่งนี้วางไว้ทำไม? เวลาครูบาอาจารย์เรา หลวงปู่มั่นท่านเป็นพระอรหันต์นะ ทำไมท่านไม่ก้าวล่วงธรรมวินัยแม้แต่ข้อเดียว ไม่ก้าวล่วงเลย ทั้งๆ ที่จิตใจท่านอึดเต็ม เห็นไหม เพราะอะไร? เพราะเป็นคติ เป็นตัวอย่างให้เราเป็นแบบอย่างไง เราไปศึกษาในพระไตรปิฎก เราศึกษามาขนาดไหนถึง คุณิเราไม่เคยเข้าไปในสำนักงานต่างๆ เราเข้าไปเราจะงงไหม?

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งต่างๆ อริยสังเราไม่เคยเห็น เราไม่เคยรู้จัก แล้วเราก็ตีความของเราโดย อวิชาออกมาเป็นวิธีการนะ เป็นทฤษฎี เขียนกัน วิจัยกันให้มันเป็นทฤษฎี กิเลสมันหัวเราะเยาะ เพราะอะไร? เพราะขณะที่เราวิจัยนี้ใครเป็นคนวิจัย ใครเป็นคนคิด เพราะมันคิด ความคิดไม่ใช่ใจ แล้วไอ้ตัวก่อนที่จะมีความคิด ไอ้ตัววิชามันอยู่ที่ไหน? มันเอาเป่าลวงหลอกเราไป ให้เราไปอยู่นอกใจไป

หัวใจอยู่นี่ แต่อารมณ์ความรู้สึกมันอยู่ที่ความคิด ความคิดนี้ เราคิดมันเกิดดับไหม? ถ้าเวลาเราคิดอยู่ เวลาเราคิดขึ้นมาความคิดอยู่กับเราใช่ไหม? เวลาเราไม่คิดใจมันอยู่ที่ไหน? แต่ถ้ามันจิต

สงบเข้ามาสงบไปทีใจ สงบที่ใจอยู่ที่นั่น ทีนี้ถ้าเราไปอยู่ที่ความคิด เห็นไหม เราออกไปนี่เราไปทำวิจัย เราไปตริกในศาสนา ไปตริก..

นี่คิดไปเถอะ คิดไปจนตายไม่หยุดคิด ถ้าหยุดคิดขึ้นมา พอเราหยุดคิด ความคิดมันดับไป ความคิดมันดับเหลืออะไร? เหลือตัวพลังงาน ตัวพลังงาน ตัวจิต ตัวจิตมันตัวอะไร? ก็คือตัววิชา อยู่ที่นี้ แล้วเราแก้ไขกันทีนี้ นี่โลกุตตรปัญญา มันจะเกิดทีนี้ แล้วโลกุตตรปัญญามันเกิดอย่างไร? ถ้าเราไม่ฝึกไม่ฝนจะเกิดได้อย่างไร?

ฤๅษีชีไพรสมัยพุทธกาลนะ เขาทำสมาธิได้ก่อนเรา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็น เจ้าชายสิทธัตถะ ไปศึกษากับอาหารดาบสได้สมบัติ ๘ แล้วมันทำอะไรได้? ถ้าไม่มีมรรคญาณ ขึ้นมา ไม่มีอริยสัจขึ้นมา ไม่มีมรรคขึ้นมา ความเพียรชอบ งานชอบ ความระลึกรชอบ ปัญญาชอบ มันชอบอย่างไร?

ถ้าชอบนะกิเลสมันจะขาดไปโดยชอบ ถ้ากิเลสขาดโดยไม่ชอบ มันก็เหมือนกับทำสมาธิ ไร่เฉยๆ สงบขณะที่มันมีสติ พอมันฟุ้งซ่านขึ้นมาจะควบคุมตัวเองไม่ได้ ไปชื้อสตั๊กกับกิเลส ให้กิเลสมันเหยียบหัวใจ ให้ทีฐิมาณะเราเหยียบหัว เหยียบหัวเพราะอะไร? เหยียบหัวตามจรตนิสัย คนชอบสิ่งใดมันก็เชิดชูสภาวะแบบนั้น เวลาธรรมะแสดงธรรมออกมา เห็นไหม ต้องเป็นกฎตายตัว ต้องเป็นอย่างนั้น ต้องเป็นอย่างนั้น ต้องเป็นอย่างนั้น..

ต้องเป็นอย่างนั้นก็ต้องเป็นกิเลสณะติ เพราะมันเป็นกิเลสนี้ สิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นเป็นอนิจจัง สิ่งใดเป็นอนิจจังสิ่งนั้นเป็นทุกข์ สิ่งใดเป็นทุกข์สิ่งนั้นเป็นอนัตตา มันเป็นอนิจจังหมด มันเป็นวิธีการ มันเป็นพาหะ มันเป็นเครื่องดำเนิน มันไม่ใช่ตัวจริง ถ้าไปถึงตัวจริงแล้ว สิ่งที่เราอาศัยมาเราทั้งหมดเลย นี่เราอาศัยรถมาทีนี้ ถ้าใครไม่ลงจากรถจะขึ้นมาบนนี้ไม่ได้เลย

จิตก็เหมือนกัน อาศัยมรรคญาณ อาศัยสติ สมาธิ ปัญญา เป็นเครื่องก้าวเดินเท่านั้น ตัวมันไม่ใช่เป็นความจริง แต่อาศัยมัน อาศัยมันเข้าไปหาถึงหัวใจ แล้วไปทำลายหัวใจเท่านั้น เห็นไหม ถ้าทำลายหัวใจตัวนี้ได้ นี่สิ่งนี้ประเสริฐที่สุด

นี่วัด เราไปวัดไปวาเพื่อจะค้นหาตัวเอง ไปวัดไปวาเพื่อค้นหาใจ อาศัยข้อวัตรปฏิบัติเป็นเครื่องดำเนินไป เหมือนเด็ก เด็กมันจะฝึกเดินมันต้องมีที่เกาะไปก่อน แล้วหัดฝึกเดินจนมันจะเดินได้ ข้อวัตรปฏิบัติของครูบาอาจารย์ที่วางไว้ เราอาศัยสิ่งนั้นเป็นเครื่องดำเนินไปก่อน แล้วพอจิตใจ

เราหมุนนะ ปัญญาหมุนขึ้นมานะ เหมือนกับเขาวิดน้ำเข้านา ระหัดวิดน้ำเข้านา ถ้าเราเป็น
เจ้าของนา เราเห็นระหัดที่วิดน้ำเข้านา เราจะเห็นคุณประโยชน์ของมัน เราจะเห็นประโยชน์ว่านา
นี้มันทำให้เรามีอาชีพ

ข้อวัตรปฏิบัติของครูบาอาจารย์ก็เหมือนกัน อาศัยว่าจิตนี้ให้มันก้าวเดินตามระหัดนี้ ตาม
ข้อวัตรปฏิบัตินี้ จนมันเห็นประโยชน์ของมันนะมันจะซึ่งใจมาก แต่ถ้ามันไม่เป็นประโยชน์นี้
เหมือนเด็กเลย ไม่อยากทำงาน อะไรก็ไม่เอา อะไรก็ไม่เอา ตีเตียนไปหมดเลย นุ่นก็ผิด นีก็ผิด แต่
มันไม่เห็นเลยว่าสิ่งที่มันจะถูกจะผิดมันก็ต้องฝึกก่อนสิ ทดสอบก่อน ถูกหรือผิด แล้วผิดนี้มันผิด
เพราะเหตุใด? มันถูกเพราะเหตุใด? มันต้องมีเหตุมีผลสิ

“เหตุและผลรวมลงแล้วเป็นธรรม”

รวมลงๆ เหตุและผล ไม่ใช่เหตุอย่างเดียวก็นี่ไม่มี ผลอย่างเดียวก็นี่ไม่ได้ เหตุและผล เห็น
ไหม เย ธัมมา “ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนให้ไปดับที่เหตุนั้น
ไม่ใช่ดับที่ผลนั้น ผลคือทุกข์ใจ ทุกข์ที่มันเกิดขึ้นมา แล้วมันเกิดเพราะอะไร? นี่เกิดมาเพราะ
อะไร? เกิดจากพ่อแม่ แล้วพ่อแม่เกิดมาจากไหน? มันก็สาวไปปู่ ย่า ตา ยาย

ปู่ ย่า ตา ยาย มันเป็นสายบุญสายกรรมนะ แล้วจิตมันอยู่ไหน? แล้วมันแก้กันที่ไหน? ถ้า
เกิดจากพ่อแม่แล้วมันแก้กันไม่ได้ ถ้ามันแก้ที่ใจมันแก้ได้ พ่อแม่ก็คือพ่อแม่ สายบุญสายกรรม แต่
ใจเราแก้ได้ ถ้าใจเราแก้ได้ เห็นไหม อภิชาติบุตร บุตรที่คืนแก้พ่อแม่ด้วย นี่เป็นประโยชน์กับ
เรา

นี่ข้อวัตรปฏิบัติ ไปวัด วัดใจเรา ตั้งใจทำ เขาจะมาวัด เห็นไหม เขาไปหาวัดที่สะดวกสบาย
ใจ สะดวกสบายนี้ วัดกับศูนย์การค้ามันต่างกันตรงไหนล่ะ? เราไปวัดนะเราต้องให้ไปกระเทือน
กิเลส กิเลสมันไม่พอใจ เหมือนเราจับสัตว์มันขัง สัตว์ไม่ยอมเข้ากรง นี่ก็เหมือนกัน ใจมันไม่ยอม
เข้าข้อวัตรปฏิบัติ มันไม่ยอมเข้าไปถึงศาสนา เราบังคับมัน บังคับมัน ทำมัน สร้างมันขึ้นมาให้เป็น
ประโยชน์กับเรา เราเท่านั้น

อดตา หิ อดตโน นาโถ ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ตนจะเป็นคุณประโยชน์กับเรา ถ้าเราเข้าใจ
เรื่องธรรมะเราจะเห็นคุณประโยชน์ ถ้าเราไม่เข้าใจเรื่องธรรมะ มันเป็นเรื่องของกิเลส มันจะผลัก

ไส แล้วมันจะไม่ยอมรับ แล้วเราจะเสียเวลาเปล่า เห็นไหม อุตส่าห์มา ตั้งใจให้ได้ แล้วทำให้ได้
ให้มันได้สัมผัสธรรม แล้วมันจะเป็นประโยชน์กับเรา เอวัง